

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
документознавства та інформаційної діяльності

<https://doi.org/10.31713/st1-220170>

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 1-2, 2017 р.

Рівне – 2017

Редакційна колегія

Мошинський Віктор Степанович, головний редактор, д-р сільгосп. наук, професор, ректор Національного університету водного господарства та природокористування;
Савіна Наталія Борисівна, відповідальний редактор д-р екон. наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків НУВГП;
Якимчук Аліна Юрївна, відповідальний секретар, к.е.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП.

Алейнікова Олена Володимирівна, д-р наук з державного управління, професор, завідувач кафедри економічної теорії НУВГП;
Адамчак Станіслав, професор, ректор Свентокшиського технічного університету в Кельці (Польща);
Акімов Олександр Олексійович, к.держ.упр., заступник начальника відділу правового забезпечення Національної служби посередництва і примирення;
Антонова Світлана Євгенівна, к.е.н., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НУВГП;
Балабасва Зінаїда Василівна, д-р філос. наук, професор кафедри регіонального управління і публічного адміністрування ОРДУ НАДУ при Президентові України;
Бова Тетяна Вячеславівна, д-р наук з державного управління, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП;
Бондарчук Наталія Володимирівна, д-р наук з державного управління, професор, професор кафедри обліку і аудиту Дніпропетровського аграрно-економічного університету;
Бугайцов Сергій Георгійович, д-р наук з державного управління, професор, головний науковий співробітник відділу радіоіндукованих онкологічних захворювань ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини» НАМН України;
Бутник Олена Олександрівна, к.держ.упр., доцент, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України;
Валух Андрій Михайлович, к.е.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП;
Васильєва Олександра Іллівна, д-р наук з державного управління, професор, професор кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ при Президентові України;
Ващенко Костянтин Олександрович, голова Національного агентства України з питань державної служби;
Граца Тадеуш, професор, ректор Вищої школи Євросередземноморської економіки ім. Альчіде де Гаспарі в Юзефові (Польща);
Гаман Микола Васильович, д-р наук з державного управління, професор, Перший заступник керуючого справами Апарату Верховної Ради України;
Дробко Едуард Васильович, к.держ.упр., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП;
Загорський Володимир Степанович, д-р екон. наук, професор, ректор Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентові України;
Іванюта Павло Васильович, д-р наук з державного управління, доцент, професор кафедри фінансів Вінницького кооперативного інституту;
Івашова Людмила Миколаївна, д-р наук з державного управління, професор, Академія митної служби України, завідувач кафедри державної служби та митної справи;
Кальниш Юрій Григорович, д-р наук з державного управління, професор, професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту НАДУ при Президентові України;
Коваленко Микола Миколайович, д-р наук з державного управління, доцент, доцент кафедри економічної теорії та фінансів Харківського регіонального інституту НАДУ при Президентові України;
Корбутяк Віктор Іванович, к.т.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП;
Крачунов Христо, д-р інж. наук, професор, Технічний університет Варна (Болгарія);
Левицька Світлана Олексіївна, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та права НУВГП;
Левченко Наталія Михайлівна, д-р наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Запорізького національного технічного університету;
Лопушинський Іван Петрович, д-р наук з державного управління, професор, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету;
Малиновська Олена Анатоліївна, д-р наук з державного управління, головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень;
Олійченко Ігор Михайлович, д-р наук з державного управління, професор, професор кафедри менеджменту інноваційної діяльності та державного управління Чернігівського національного технологічного університету;
Павлов Володимир Іванович, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування, академік Академії економічних наук України та Української академії економічної кібернетики, заслужений економіст України, Віце-президент Спілки економістів України;
Петрос Ольга Михайлівна, д-р наук з державного управління, професор кафедри соціальної та гуманітарної політики НАДУ при Президентові України;
Пархоменко-Кучевіч Оксана Ігорівна, д-р наук з державного управління, професор, головний науковий співробітник Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування НАДУ при Президентові України;
Романенко Євген Олександрович, к.держ.упр., докторант кафедри державної політики та управління політичними процесами НАДУ при Президентові України;
Руденко Ольга Мстиславівна, д-р наук з державного управління, директор Інституту глобальних стратегій управління НУ «Острозька академія»;
Сазонець Ігор Леонідович, д-р екон. наук, професор кафедри міжнародної економіки НУВГП;
Скрипчук Петро Михайлович, д-р екон. наук, професор кафедри менеджменту НУВГП;
Сиченко Віктор Володимирович, д-р наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту організацій Дніпропетровського державного аграрного університету;
Сохнич Анатолій Якович, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами Львівського національного аграрного університету;
Чмель Сильвія, професор, директор Інституту медичних наук Університету підприємництва у Варшаві (Польща);
Шпак Юрій Валерійович, д-р наук з державного управління, доцент, в.о. завідувача кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП;
Штурхецький Сергій Володимирович, к.держ.упр., депутат Рівненської обласної ради, завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності НУ «Острозька академія».

Збірник засновано з жовтня 2013 року. Виходить щоквартально.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 20360-10160 Р від 11.10.2013 року

Поштова адреса редакції:
33028, м. Рівне, вул. Приходька, 75, к. 238
Телефон: +380362 22-10-42
e-mail: zbir-dyms@ukr.net
http://nuwm.edu.ua

Засновники:
Національний університет водного господарства та природокористування, кафедра державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Видавець і виготовлювач:
Редакція журналу «Стратегія і тактика державного управління», Кафедра державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування

Редакційно-видавничий відділ НУВГП
33028, м. Рівне, вул. Соборна, 11
Телефон: +38 (0362) 63-57-31

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції. Відповідальність за добір і викладення фактів особисто несуть автори статей. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Рекомендовано до друку Вченою радою НУВГП від 19.04.2019 р.
Підписано до друку 19.04.2019 р.
Наклад – 1000 прим.

Редакція залишає за собою право на незначне корегування, редагування і скорочення статей авторів, а також літературне виправлення (зі збереженням головних висновків та стилю авторів). Надані до друку матеріали не повертаються авторам.

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Чачанідзе Г., Бучашвілі Г. Кредитна система проектування університетських академічних планів та курсів	5
Зима І. Я. Значення освітніх інститутів у вдосконаленні системи державного управління підготовкою медичних кадрів	8
Маланчук Л. О., Дряєва І. П. Посилення стійкості інформаційного суверенітету України в сучасних умовах	17
Саленко А. С. Вдосконалення системи державного управління в контексті лібералізації підприємницької діяльності	21
Тихончук Л. Х. Державне регулювання економічної діяльності корпорацій в міжнародному інституційному середовищі	26
Фесянов П. О. Адаптація державного управління і державної служби до стандартів європейського союзу: організаційно-правові аспекти	32
Цецик Я. П. Вплив органів влади на суспільно-політичну ситуацію на Волині на початку 1920-х рр.	39
Шанюк В. І. Проблеми реформування місцевого самоврядування на Рівненщині на прикладі Городоцької сільської ради Рівненського району	46
ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	
Сазонець І. Л. Міжнародний досвід управління державною власністю в корпоративних структурах	51
Ханін І. Г. Теоретичні основи дослідження онтології інформаційних процесів в світовій економіці	60
Гладченко А. Ю. Проблеми макроекономічної рівноваги на національному рівні	66
Криворучко О. П. Удосконалення механізмів розвитку дорожньої галузі в контексті реалізації інвестиційних інфраструктурних проектів	72
Лецер Ю. О. Концептуалізація стану функціонування ІТ-підприємств України	80
Сазонець О. М., Валиулліна З. В., Качан О. І. Аналіз інформаційної складової в корпоративних моделях	88
Стець Н. В. Формування стратегії економічного розвитку сільського господарства	95
Ковшун Н. Е., П'ятка Н. С. Особливості екологічного інвестування у країнах ЄС та Україні: статистичний огляд	99
Середюк Т. Б. Стратегії управління дифузією інновацій на ринках високих технологій в умовах інваріантності	105
Альшаафі Мохамед Алі Теоретичні підходи до виявлення напрямів реформування системи стратегічного управління закладів охорони здоров'я	118

STRATEGIES AND TACTICS OF PUBLIC ADMINISTRATION

Guram Chachanidze, Goderdzi Buchashvili The Credit System of Designing the University Academic Plans and Curricula	5
Zyma I. Ya. The Value of Educational Institutions in Improving the System of Public Administration Training of Medical Personnel	8
Malanchuk L.O., Driaieva I. P. Strengthening of Stability of Information Governance of Ukraine in Modern Conditions	17
Salenko A. S. The Institutional Framework for State Support for the Liberalization of Entrepreneurial Activity	21
Tykhonchuk L. Kh. State Regulation of Economic Activity of Corporations in the International Institutional Environment	26
Fesianov P. O. Adaptation of Public Administration and Civil Service To the Standards of the European Union: Organizational and Legal Aspects	32
Tsetsyk Y. P. Influence of Authorities in the Social and Political Situation in the Folk At the Beginning of the 1920 years	39
Shaniuk V. I. Problems of Local Selfgovernance Reform on the Example of the City Regional River Council of the Rivnen District	46

ECONOMIC ISSUES OF PUBLIC ADMINISTRATION

Sazonets I. L. International Experience of Management of State Property in the Corporate Structure	51
Khanin I. H. Theoretical Foundations of the Study of the Ontology of Information Processes in the World Economy	60
Hladchenko A. Y. Problems Of The Macroeconomic Equilibrium At The National Level	66
Kryvoruchko O. P. Improvement of Mechanisms Road Sector in the Context of Infrastructure Investment Projects	72
Letser Yu. O. Conceptualization of the State of Functioning of IT Enterprises of Ukraine	80
Sazonets O. M., Valiullina V. Z., Kachan O. I. Analysis of the Information Company in Corporate Models	88
Stets N. V. Formation of the Economic Development Agricultural Strategy	95
Kovshun N. E., Piatka N. S. Features of Environmental Investment in the EU and Ukraine: Statistical Review	99
Serediuk T. B. Strategies for Managing the Diffusion of Innovations on High-Tech Market in Conditions of Invariance	105
Alshaafi Mohamed Ali Theoretical Approaches to Detection of Directions Reforming the System of Strategic Governance of Health Institutions	118

УДК 330.3 (477)

<https://doi.org/10.31713/st1-2201716>

JEL Classification: E 22, Q 57, O 13

Ковшун Н. Е.

кандидат економічних наук, доцент,

Національний університет водного господарства та природокористування

П'ятка Н. С.

старший викладач кафедри туризму і рекреації,

Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО ІНВЕСТУВАННЯ У КРАЇНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ: СТАТИСТИЧНИЙ ОГЛЯД**Kovshun N. E.**

PhD in Economics,

National University of Water and Environmental Engineering

Piatka N. S.

Senior Lecturer,

Department of Tourism and Recreation

Mukachevo State University

FEATURES OF ENVIRONMENTAL INVESTMENT IN THE EU AND UKRAINE: STATISTICAL REVIEW

Проведено дослідження особливостей екологічного інвестування у країнах ЄС та Україні. В статті проаналізовано динаміку національних витрат на охорону навколишнього середовища у країнах ЄС та Україні. Проведено порівняльний аналіз частки витрат на охорону навколишнього природного середовища у ВВП в країнах ЄС та Україні за 2006-2017 рр. Розглянуто складові витрат на охорону навколишнього середовища у країнах ЄС та Україні. Досліджено основні тенденції капітальних інвестицій на охорону навколишнього середовища України та їх складових. Визначено динаміку частки інвестицій на охорону навколишнього середовища у загальному обсязі капітальних інвестицій та витрат на охорону навколишнього середовища в країнах ЄС та Україні за 2006-2017 рр.

The study of the features of environmental investment in the EU and Ukraine has been carried out. The article analyzes the dynamics of national environmental expenditures in the EU and Ukraine. A comparative analysis of the share of environmental protection expenditures in GDP in the EU and Ukraine for 2006-2017 is carried out. The components of environmental protection expenditures in the EU and Ukraine are considered. The main tendencies of capital investments on environmental protection of Ukraine and their constituents are investigated. The dynamics of the share of investments in environmental protection in the total volume of capital investments and environmental protection costs in the EU and Ukraine for 2006-2017 was determined.

Ключові слова: екологічне інвестування, витрати на охорону навколишнього середовища, природоохоронна діяльність, природоохоронні заходи, капітальні інвестиції, валовий внутрішній продукт.

Keywords: ecological investment, environmental protection costs, environmental protection activities, environmental measures, capital investments, gross domestic product.

Постановка проблеми у загальному екологічних суперечностей як в глобальному, вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи так і в національному масштабі важливого практичними завданнями. В умовах загострення значення набуває формування сучасних методів

раціоналізації природокористування. Як показує світова практика, досягти проривних результатів стосовно уповільнення деградаційних процесів у сфері природокористування можна за умов наявності комплексу методів, способів, інструментів та важелів фінансового впливу на суб'єкти господарської діяльності, які здійснюють залучення природних ресурсів у відтворувальний процес. Більше того, має бути сформований такий механізм управління коштами природоохоронного призначення у якому враховувались би як фундаментальні засади податкового регулювання використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища, так і форми та методи фінансування капітальних інвестицій та поточних витрат у відтворення та охорону довкілля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми щодо теоретичних та практичних аспектів екологічного інвестування у своїх працях досліджували О. Балацький, Л. Васечко, О. Василик, О. Веклич, Б. Данилишин, В. Джигирей, Н. Зіновчук, Л. Мельник та інші вчені. Зокрема, державне фінансування охорони довкілля вивчали О. Веклич, Л. Мельник, О. Кашенко, М. Хвесик та ін.

Мета статті. Розглянуті напрацювання науковців є підґрунтям для подальших досліджень широкого спектру особливостей інвестування у сфері природоохоронної діяльності. В процесі інтеграції України в ЄС вкрай актуальним є дослідження сучасного стану інвестування природоохоронної діяльності в Україні у порівнянні з ЄС.

Постановка завдання. Метою цієї статті є дослідження особливостей екологічного інвестування в Україні та ЄС, шляхом порівняння обсягів витрат на охорону навколишнього природного середовища і динаміки капітальних інвестицій з метою виявлення зв'язку між екологічним інвестуванням і станом навколишнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Чинна вітчизняна реформа децентралізації та Угода Україна-ЄС створюють можливості і стимули для дуже необхідної реформи системи управління охороною довкілля в Україні. Зміцнення природоохоронних установ допоможе Україні більш ефективно та економічно вирішувати екологічні пріоритети країни, сприятиме досягненню цілей економічного зростання і розвитку України на екологічно стійкій основі та здатності України відповідати вимогам міжнародних фінансових інститутів щодо екологічних і соціальних гарантій, таким чином, підвищуючи інвестиційну привабливість країни для інвестицій. Зміцнення системи управління охороною довкілля також сприятиме реалізації Угоди Україна-ЄС.

За даними Eurostat у 2017 році національні витрати ЄС-28 на охорону навколишнього середовища становили 316 млрд євро, що на 23,5% більше порівняно з 2006 роком, тобто відбувався стійкий приріст щороку в середньому практично на 2% (рис. 1).

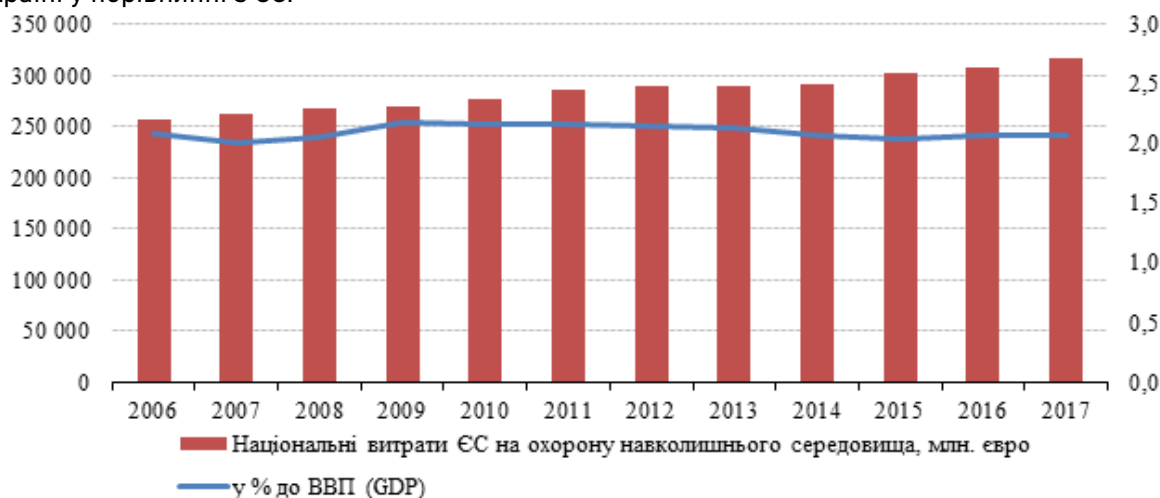

Рис. 1. Динаміка національних витрат ЄС на охорону навколишнього середовища та їх частка у ВВП
Джерело: побудовано за даними [1-2]

Найбільший річний приріст національних витрат ЄС-28 на охорону навколишнього середовища спостерігався у 2010 та 2012 роках (приблизно на 6%), в основному через збільшення витрат домогосподарств на послуги охорони навколишнього природного середовища.

За даними Державної служби статистики України протягом 2017 р. на охорону навколишнього природного середовища України було витрачено понад 31,5 млрд грн., проти 32,5 млрд грн. у 2016 р. Із загальної кількості витрат на охорону навколишнього природного середовища 65% становлять поточні витрати та 35% – капітальні інвестиції. Основними статтями витрат на охорону навколишнього природного середовища в Україні є (станом на 2017 р.) [4]:

- поводження з відходами (31,69%);

- очищення зворотних вод (29,66%);

- охорона атмосферного повітря і проблеми зміни клімату (14,96%).

Переважає частка витрат на охорону навколишнього природного середовища належить поточним витратам, яка у 2017 р. зросла з 58,78% до 65%, а частка капітальних інвестицій – зменшилась з 41,22% до 35,01% [4].

Проведений аналіз витрат на охорону навколишнього природного середовища засвідчує, що як у країнах ЄС так і в Україні за 2006-2017 рр. відбулось їх збільшення, про ці дані не носять порівняльного характеру.

Проведемо порівняльний аналіз частки витрат на охорону навколишнього середовища у ВВП в країнах ЄС та Україні за 2006-2017 рр. (рис. 2).

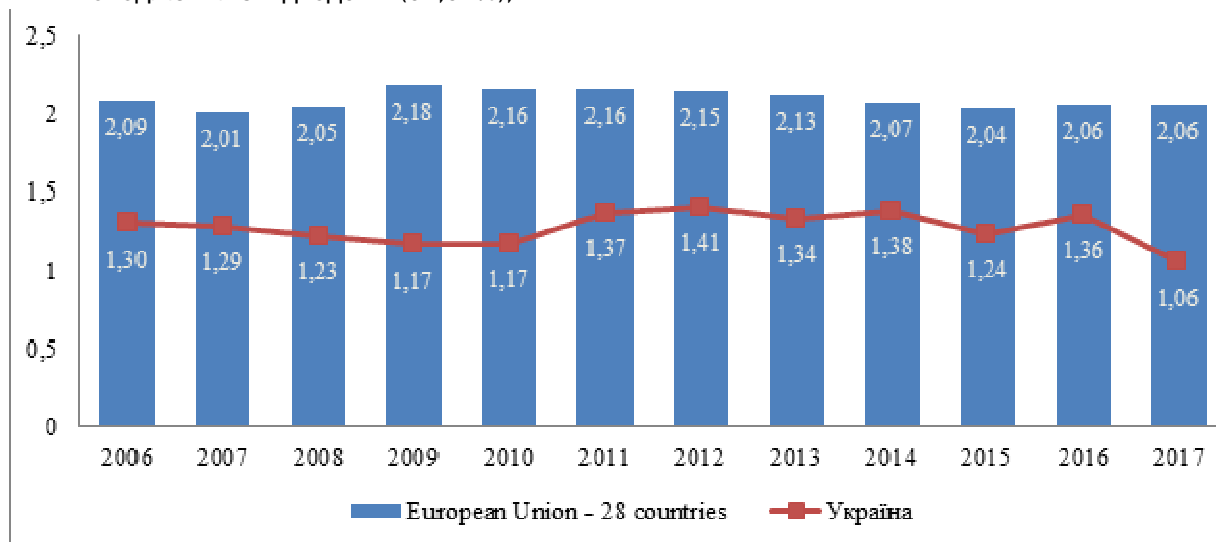

Рис. 2. Частка загальних витрат на охорону навколишнього середовища в Україні та ЄС, у % до ВВП
Джерело: побудовано за даними [1-4]

Частка національних витрат на охорону навколишнього середовища у ВВП, у країнах ЄС (ЄС-28) залишався відносно стабільним у період між 2006 та 2017 роками. Після невеликого збільшення у 2009 році до 2,18% ВВП, головним чином внаслідок значного скорочення ВВП під час фінансової кризи та економічного спаду відношення витрат на охорону навколишнього середовища (ЄС-28) до ВВП повільно зменшилося, досягнувши у 2015 році 2,04%, та в останні два роки демонструє не змінний показник на рівні 2,06%.

Частка ж вітчизняних природоохоронних витрат у ВВП за аналізований період коливалась у межах від 1,06% (2017 р.) до 1,38% (2014 р.), причому за останній рік відбувся значний спад з 1,36% у 2016 р. до 1,06% у 2017 р. Таким чином в Україні фактично в двічі менше частка загальних витрат на охорону навколишнього природного середовища ніж у країнах ЄС (ЄС-28), а виявлена тенденція характеризує не обдуманість та необґрунтованість обсягів фінансування природоохоронних витрат. Зазначимо, що внаслідок значного впливу екології на економіку

такі мінімальні витрати на охорону навколишнього природного середовища не призводить до підвищення матеріального добробуту і якості життя населення. З позиції сталого розвитку, який передбачає екологічний, соціальний та економічний аспекти, межа оптимальних витрат складає 10% від ВВП.

Варто детальніше розглянути складові витрат на охорону навколишнього середовища у країнах ЄС та Україні. Складовими загальних вітчизняних природоохоронних витрат є капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного

середовища. За період з 2006-2017 рр. має місце наступна закономірність: кожного року за аналізований часовий інтервал величина поточних витрат є більшою за суму капітальних інвестицій природоохоронного спрямування [4]. У цілому в динаміці як поточних витрат, так і капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища за рахунок всіх джерел фінансування спостерігається висхідна тенденція за винятком окремих часових періодів (рис. 2).

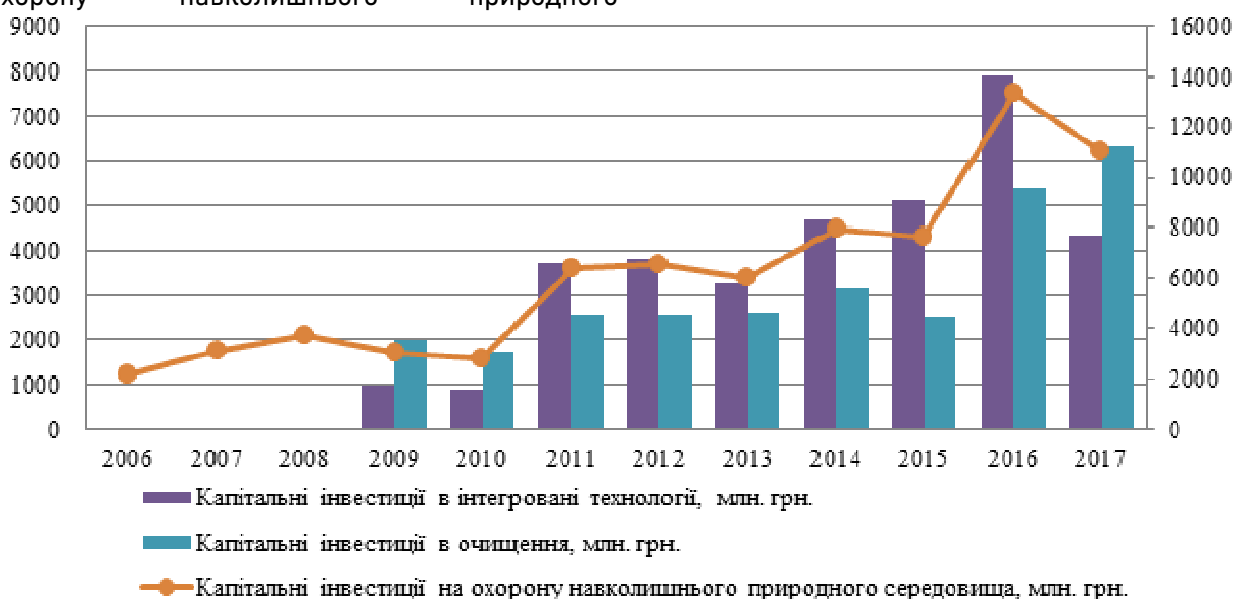

Рис. 2. Динаміка капітальних інвестицій на охорону навколишнього середовища України
Джерело: побудовано за даними [4]

Таким чином у 2017 році порівняно з 2013 роком спостерігається майже 100% збільшення суми капітальних інвестицій природоохоронного спрямування. Це свідчить про те, що у вітчизняній природоохоронній діяльності видатки, як правило, мають поточну, а не капітальну спрямованість, що консервує високий рівень фізичного спрацювання об'єктів природоохоронної інфраструктури.

Натомість Eurostat регулярно збирає дані про витрати на охорону навколишнього середовища. Основною метою діяльності з охорони навколишнього природного середовища є запобігання, зменшення та усунення забруднення або будь-якої іншої деградації навколишнього середовища. У відповідності до глосарію Eurostat витрати на охорону навколишнього середовища – це кошти,

витрачені на всі заходи та дії, спрямовані на запобігання, зменшення та усунення забруднення, а також будь-яку іншу деградацію навколишнього середовища, що виникає в результаті виробничих процесів або споживання товарів і послуг [1]. Усі заходи (дії та пов'язані з ними операції), щоб бути включеними до переліку заходів із захисту навколишнього середовища за вимогами ЄС повинні відповідати критерію кінцевого призначення (causa finalis), тобто захист навколишнього середовища є їхньою основною метою. Саме тому такі заходи, як енергозбереження та економія сировини, включаються лише в тій мірі, в якій вони спрямовані на захист навколишнього середовища. Так до прикладу утилізація, включена тільки в тій мірі, в якій вона є заміною для поводження з відходами. Також виключені

такі заходи, які, хоча й корисні для навколишнього середовища, проте в першу чергу задовольняють технічні потреби або вимоги до охорони здоров'я та безпеки. Виключені також витрати, пов'язані з мобілізацією природних ресурсів (наприклад, водопостачання).

Отже, в процесі дослідження виявлено достатні розбіжності між складовими витрат на охорону навколишнього природного середовища у країнах ЄС та Україні.

Проведемо аналіз інвестиційної складової витрат на охорону навколишнього природного середовища. У відповідності із глосарієм Eurostat до інвестиційних витрат належать витрати корпорацій та державного управління на будівництво інфраструктури, придбання землі та обладнання, необхідних для надання послуг з охорони навколишнього середовища [1]. Ці інвестиційні витрати охоплюють, наприклад, витрати на очисні споруди, транспортні засоби для транспортування відходів та придбання землі для створення природного заповідника або більш чистого обладнання для виробництва з меншими забруднюючими викидами [1].

За офіційною термінологією Державної служби статистики України Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища визначено як інвестиції у

придбання нових і тих, які були у використанні, або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних і нематеріальних активів, витрати на капітальний ремонт та модернізацію, що здійснюються з метою охорони навколишнього природного середовища[4].

У 2017 році більшість інвестицій ЄС у основні засоби для надання послуг з охорони навколишнього середовища або в чистіших технологіях (63%) була здійснена корпораціями, як спеціалізованими постачальниками послуг з охорони навколишнього середовища (наприклад, приватні компанії, що займаються збором та переробкою відходів, а також каналізацією) та інших корпорацій, інвестуючи в технології та обладнання, зменшуючи вплив на навколишнє середовище, що виникає внаслідок їхнього виробничого процесу (наприклад, обладнання, що зменшує викиди в атмосферу). Інвестиційні витрати корпорацій у 2017 році склали 49 мільярдів євро, в порівнянні з 29 мільярдами євро, витраченими органами державного управління та організаціями, що надають соціальні послуги. У період з 2006 по 2017 рік частка інвестицій на охорону навколишнього середовища у загальному обсязі інвестицій ЄС зменшилася в середньому на 1,1% (рис. 3).

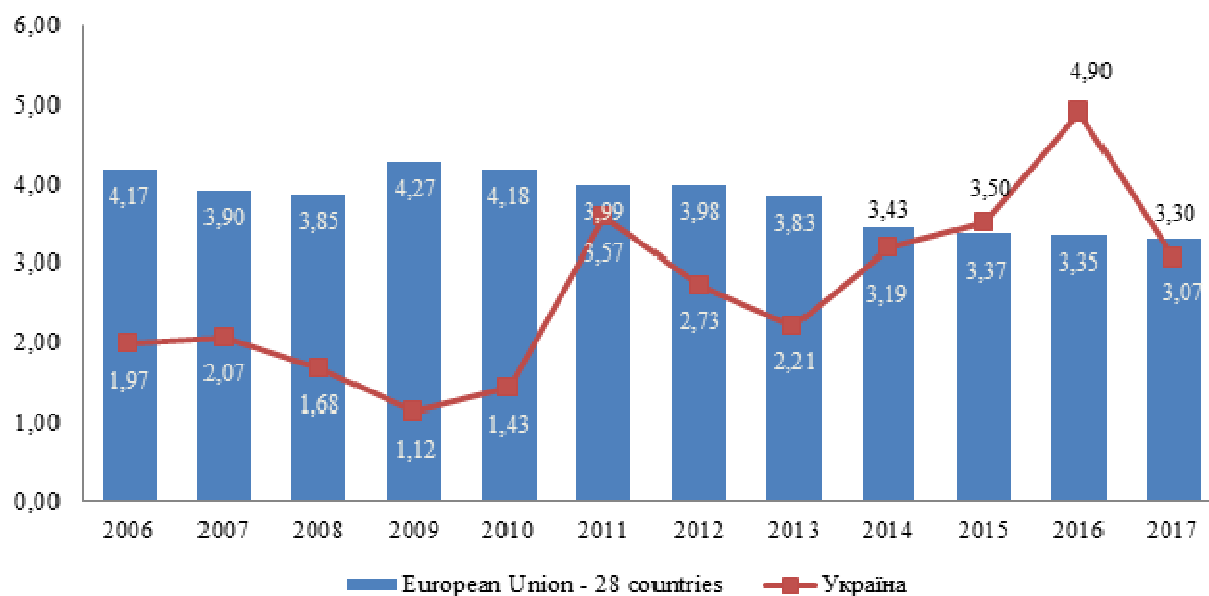

Рис. 3. Частка інвестицій на охорону навколишнього середовища у загальному обсязі капітальних інвестицій в Україні та ЄС, %

Джерело: побудовано за даними [1; 4-5]

У ЄС-28 частка інвестицій в охорону навколишнього середовища в загальних інвестиціях корпорацій склала 2,5% у 2017 році, зменшившись на 1,1 процентного пункту з 2006 року. 2017 року, збільшившись з 2006 року на 0,7 відсоткових пунктів. У країнах-членах ЄС, у секторі корпорацій, інвестиції в цілі охорони навколишнього середовища становили від 0,3% до 7,8% загального обсягу інвестицій.

Водночас частка інвестицій на охорону навколишнього середовища у загальному обсязі капітальних інвестицій в Україні за 2006-2017

рр. збільшилась удвічі з 1,97% у 2006 р. до 4,90 у 2016 р., проте у 2017 р. відбувся різкий спад на 1,83%. Загалом варто відзначити, що збільшення обсягу інвестицій на охорону навколишнього природного середовища в Україні відбувається із врахування загальних інвестиційних тенденцій держави.

Розглядаючи частку інвестицій у загальному обсязі витрат на охорону навколишнього середовища в країнах ЄС та Україні, слід зазначити, що в Україні цей показник вищий (рис. 4).

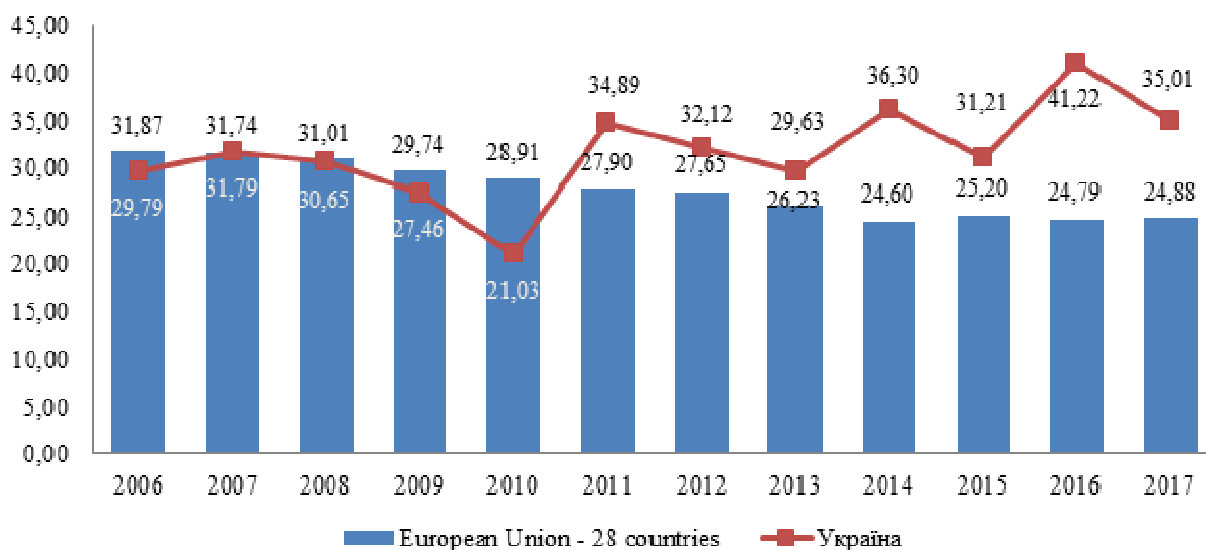

Рис. 4. Частка інвестицій у загальному обсязі витрат на охорону навколишнього середовища в Україні та ЄС, %

Джерело: побудовано за даними [1; 4]

Дані рис. 4 свідчать про те, що в країні частка капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища є більшою, ніж в Європі, збільшення та зменшення часток за аналізований період відбувались не узгоджено. Так, якщо у 2011 р. в Україні цей показник збільшився на 13,85% порівняно із 2010 р., то у країнах ЄС – зменшився на 1,01%; у 2014 р. порівняно із 2013 р. в Україні – збільшився на 6,67%, у країнах ЄС – зменшився на 1,64%; у 2015 р. порівняно із 2014 р. в Україні – зменшився на 5,09%, у країнах ЄС – збільшився на 0,6%; у 2017 р. порівняно із 2016 р. в Україні – зменшився на 6,21%, у країнах ЄС – збільшився на 0,1%. Парадоксальним є і те, що стан навколишнього природного середовища в країнах ЄС є більш сприятливим, ніж в Україні, що підтверджується різними міжнародними

дослідженнями. Постає питання про ефективність використання капітальних інвестицій в національній економіці.

Висновки. Проведене дослідження дозволило встановити, що екологічні інвестиції є перспективним та важливим інструментом забезпечення структурної й якісної трансформації вітчизняної економіки. Крім того, реалізація екологічних інвестицій дозволить вирішити низку важливих проблем та забезпечити отримання позитивного результату не лише для навколишнього середовища, а загалом для України. Саме тому для економіки України необхідним є активізація процесів та збільшення масштабів екологічного інвестування, а також підвищення ефективності використання видатків природоохоронного призначення.

Отже, актуальним завданням для України є створення певної системи мотивації щоб сприяла активізації екологічного інвестування національної економіки, та включала не лише штрафні санкції за забруднення навколишнього природного середовища, а й стимули до запобігання, зменшення та усунення забруднення або будь-якої іншої деградації навколишнього природного середовища, задля забезпечення сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Eurostat. Environmental protection expenditure in Europe [Electronic resource]. Mode of access: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>
2. Eurostat. GDP and main components (output, expenditure and income) [Electronic resource].– Mode of access: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>
3. Державна служба статистики України. Економічна статистика. Національні рахунки. Валовий внутрішній продукт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
4. Державна служба статистики України. Навколишнє середовище. Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 04.02.2019).
5. Державна служба статистики України. Економічна статистика. Економічна діяльність.

Капітальні інвестиції. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 04.02.2019).

References

1. Eurostat. Environmental protection expenditure in Europe [Electronic resource]. Mode of access: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>
2. Eurostat. GDP and main components (output, expenditure and income) [Electronic resource].– Mode of access: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>
3. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Ekonomichna statystyka. Natsionalni rakhunki. Valovyi vnutrishnii produkt [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://ukrstat.gov.ua>
4. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Navkolyshnie seredovyshe. Vytraty na okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyscha ta ekolohichni platezhi. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (data zvernennia: 04.02.2019).
5. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Ekonomichna statystyka. Ekonomichna diialnist. Kapitalni investysii. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (data zvernennia: 04.02.2019).

Рецензент: д.е.н., професор І. Л. Сазонець

УДК 334.01:316.776

<https://doi.org/10.31713/st1-2201717>
JEL Classification: F 21, M 13, O 32

Середюк Т. Б.

аспірант Національного університету водного господарства та природокористування

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ДИФУЗІЄЮ ІННОВАЦІЙ НА РИНКАХ ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ІНВАРІАНТНОСТІ

Serediuk T. B.

Post-graduate Student,
National University of Water and Environmental Engineering

STRATEGIES FOR MANAGING THE DIFFUSION OF INNOVATIONS ON HIGH-TECH MARKET IN CONDITIONS OF INVARIANCE